RANKA

অমিক বনুৱাৰ শোষণ হাবিয়াস কমাৰ পথ নাছিল। বৰং শোষণৰ তাড়নাত মিহকে পাই তিহকে খাই পোক নিবাৰণ কৰিছিল। বাবুলসব আৰু কাইটীয়া বসতী সকলৰ ঠাল-ঠেঙুলীৰে ঢাকি থোৱা জন্মস্থানত বসুমতীয়ে খাই মৰা দেখি নাৰায়ণী অৱলে হাবিয়াস কৰোঁতে জুমোৰে মুঁঠ মাৰত লাগিছিল। বিৰ্মঘটৰ এই 'দুৰ্বিৰতাৰ মাজত নাৰায়ণীয়ে কোম্পানীৰ 'ওভেৰচিয়েল' চুৰ্দিছত কিছুদিন কাম কৰিছিল। অতি লেখকৰ কৰ্দমন্ত্ৰ এই কামবোৰৰ বৰ্ণনাই মানুহৰ মনত বিভীষিকাৰ সৃষ্টি কৰে— হাসপতালত পায়খানা পৰিষ্কাৰ কৰা, তুমন্দি উঠা নলা-নৰ্দমাবোৰত ডিডিটি ছটিয়াই দিয়া, পৰিষ্কাৰ কৰা আদি লেখকে কয়।

বিৰ্মঘটৰ সময়ছোৱাত নাৰায়ণীয়ে বেমাৰী সিপাহীসকলৰ দৰৱৰ খৰচ আৰু বেচুৰাটিৰ বাবে পাৰীৰৰ সৰুচ উলিয়াবলৈ কাম বিচাৰি চাৰিওফালে ঘূৰি ঘূৰিয়াই ফুৰিছিল। অৱশেষত লেডী কাৰ্জেট কোম্পানীৰ তৰফৰ পৰা তাইক ঠাকুৰ চাহাবক শুশ্ৰূষা কৰাৰ যি দায়িত্ব অৰ্পণ কৰা হৈছিল সেই কাম কৰিবলৈ তাই মনে মনে সংকল্প লৈছিল। কিন্তু শুশ্ৰূষাৰ নামত যেতিয়া তাই চাহাবসকলৰ শাৰীৰিক ক্ষুধা পূৰণ কৰিব লগীয়া হৈছিল, তেতিয়া তাইৰ অন্তৰত ক্ৰোধৰ জুই জ্বলিছিল আৰু সেই ক্ৰোধৰ বশৱৰ্তী হৈ অৱশেষত তাই শিৱ বাছলাৰ হাতৰ পৰা কুঠাৰখন কাঢ়ি আনি ঠাকুৰ চাহাবক হত্যা কৰিছিল। পৰিস্থিতিৰ কবলত পৰি মানুহৰ প্ৰতি তাইৰ এটি বিতৃষ্ণাৰ ভাৱ জাগি উঠিছিল। শেষত লোকেল লীডাৰৰ ঘৰত জুই দিয়াৰ অপৰাধত নাৰায়ণী গ্ৰেপ্তাৰ হ'ব লগাত পৰিছিল।

(A)

নাৰী চৰিত্ৰ হিচাপে নাৰায়ণীৰ অপূৰ্ব ৰূপ সৌন্দৰ্য লেখিকাই সুন্দৰকৈ তুলি ধৰিছিল। কিমান আগলৈকে আন নাৰীৰ দৰে তাইৰো মনত আশা আকাংক্ষা আলোড়নৰ ঢৌ খেলিছিল; নিজকে চিনেমাৰ অভিনেত্ৰীৰ দৰে আচৰণ কৰিছিল, অনুকৰণ কৰিছিল, অভিনয় মগ্ন হৈছিল। নাৰায়ণীয়ে প্ৰায়ে বিভোৰ হৈছিল — 'মেম ছুন্দৰীৰ দৰে ৰাজমহললৈ — আকাশৰ দৰে পোহৰলৈ যোৱাৰ সপোন আছিল যেন'। আনকি নাৰায়ণীৰ দেহ-সুষমাই শ্ৰমিক নেতা যশোৱন্তকো আকৰ্ষিত কৰিছিল। নিজৰ অপূৰ্ব দেহ সুষমাৰে ৰঙীন মন লৈ যেতিয়া নাৰায়ণীয়ে 'চামেলী ফুলৰ দৰে ৰঙীন' জীৱন গঢ়াৰ কল্পনা কৰিছিল। অলিক সাতৰঙী তিক্ততাৰ বাস্তৱৰ কৰ্কশতাৰ মাজতো কল্পনাৰ আমাই জীয়াই অকণৰ মৃত-সঞ্জীৱনীৰ কাম কৰিছিল। সেয়ে লেখিকাই কৈছিল — 'শুকাই কৰ্কশ হৈ যোৱা গছৰ যেন [illegible] এটাত নাৰায়ণী যেন অপাই গোলাপ ফুল হৈ ফুলি [illegible] হৈছে।'

নাৰী মনস্তত্ত্বৰ বাস্তৱিক প্ৰকাশ ঘটাবলৈ লেখিকাই যেন নাৰায়ণী চৰিত্ৰটোক আধাৰ হিচাপে কৰি লৈছে। তুইপাৰৰ কাম কৰি থকা কৰি সাই নদীৰ বুকুত যা দুই সাঁকোতে কোম্পানীৰ কোমল বয়সীয়া ইঞ্জিনীয়াৰজনে ফটো তুলিছিল; প্ৰেমৰ অন্তঃসলিলাৰ দৰে হৈ থকা অনুভূতিৰ আমেজতে নাৰায়ণীৰ উপলব্ধি হৈছিল এক মৃদু উত্তেজনা। কিন্তু যৌৱনৰ উচ্ছৃংখলতা মনৰ অন্তঃদ্বন্দ্বৰ সংঘাত সোমাই পৰিছিল কিছু ৰঙীন চুলিৰ লগত কিমা ... পিছুত। গাভৰু কালৰ যতন লোৱা চুলিকোছাই সৌন্দৰ্যৰ ৰূপ লোৱা কথাই মানসিক সংঘাতৰ কথাকেই সূচাইছে। নাৰায়ণীক নিষ্ঠুৰ বাস্তৱৰ

(১)

কৰ্মতাই যৌৱনৰ দিনবোৰৰ কল্পনা, অনুভূতিক চেপি মাৰি নোহোৱা কৰিলে। আসলতে পানীত সাঁতুৰিলে নাম্নি মনৰ বিচিত্ৰ অনুভূতিৰ প্ৰকাশ আৰু দেহ লাৱণ্যৰ সৌন্দৰ্যই কুৱাই পেলোৱা নাৱামনীৰ মন প্ৰতিমা আৰু নদীৰ পানীত দলিয়ালে নাম্নি চিৰদিনৰ বাবে নোহোৱা হোৱাৰ চেলাৰি হ'ল। বিয়াৰ আগৰ সোণালী দিনবোৰৰ মৰীচিকা যেন নাৱামনীৰ মনবোৰৰ অভিজ্ঞতাই সপোন ভাঙি চুৰমাৰ কৰিছিল।

সঁচাকৈ যেন মানুহে উপন্যাসসমূহ নাৱামনীয়ে বুঢ়া স্বামীৰ মাজতো জীয়াই থকাৰ বাবে নকৰিব কল্পনা ৰাম কৰিত সহজৰ ধান্দা কৰাৰ বাবে আত্মমৰ্মিতাহে প্ৰকাশ পায়, দুৰ্বলতা নহয়।

* * *